

ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
Β ΛΥΚΕΙΟΥ
ΚΥΡΙΑΚΗ 22 ΜΑΡΤΙΟΥ 2009
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΕΚΦΡΑΣΗ – ΕΚΘΕΣΗ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

A. Η συγγραφέας αναφέρεται στις κοινωνικές ταυτότητες που χαρακτηρίζουν τους ανθρώπους. Ορισμένες αποτελούν αξίες με κοινωνική βαρύτητα, αλλά συχνά υπάρχει υποκείμενη αξιολόγηση. Όσες ταυτότητες αναβαθμίζουν κοινωνικά το άτομο είναι αμετάβλητες, απορρίπτοντας όμως χαρακτηριστικά υπονομευτικά της προβολής τους. Σημειώουσα κοινωνική ταυτότητα είναι η τοπική καταγωγή που τους αυτοπροσδιορίζει. Η συγγραφέας με το παράδειγμα ενός τοπικιστή Κρητικού σε αντιπαράθεση με την αντίληψη της αδελφής του δείχνει ότι την όποια αντίληψη- ταυτότητα την δημιουργεί το άτομο και όχι το κοινωνικό του περιβάλλον, γι αυτό και είναι μεταβαλλόμενες, αφύσικες και αφετηρία κοινωνικών στερεοτύπων. Αυτά βασίζονται σε απaráλλακτα χαρακτηριστικά των ταυτοτήτων, όπως του παραδείγματος του φύλου που είναι κοινωνικό απότοκο και όχι φυσικό, με απόρροια τον κοινωνικό ρατσισμό κατά της γυναίκας.

B1. Στη γυναίκα αποδίδονται στερεότυπα χαρακτηριστικά τα οποία δεν αποτελούν ιδιότητες της, αλλά κρίσεις αυθαίρετες, ή έστω εξαγόμενες βάσει περιπτωσιολογίας, από άντρες. Οι άντρες έχουν τα ηνία της κοινωνίας και προσάρμοσαν την κοινωνική ηθική στα συμφέροντά τους. Αποδίδουν στις γυναίκες χαρακτηριστικά τέτοια, ώστε να καθορίσουν την κοινωνική της θέση, τα όρια συμπεριφοράς και διεκδικήσεων και κυρίως σε παλαιές εποχές κατάφεραν να πείσουν τη γυναίκα ότι οι ιδιότητες αυτές είναι στη φύση της.

B2. Τα δομικά στοιχεία της πρώτης παραγράφου είναι: θεματική περίοδος: Οι κοινωνικές ταυτότητες είναι πολλές, είναι ιεραρχημένες και άνισες. Σχόλια της παραγράφου είναι το χωρίο:

«Τις ταυτότητες τις κατακτάει... μικρή κοινωνική αξία». Κατακλείδα δεν υπάρχει.

Ως προς τον τρόπο ανάπτυξης, υπάρχει συνδυασμός μεθόδων. Στο χωρίο «Γιατί είναι επενδυμένες με μεγάλη κοινωνική αξία» υπάρχει αιτιολόγηση (αιτιολογεί τις «ταυτότητες πολύ πιο σταθερές»). Ο τρόπος ανάπτυξης με παράδειγμα υπάρχει στο χωρίο «την εθνική π.χ., ...ειδικές συνθήκες», ενώ στο χωρίο «άλλες, αντίθετα, είναι πολύ πιο ρευστές» υπάρχει ανάπτυξη με σύγκριση- αντίθεση (σε αντιπαράθεση με τις σταθερές) και χρησιμοποιεί αιτιολόγηση στο χωρίο «γιατί έχουν... κοινωνική αξία».

B3.

αθέμιτο: άδικο

προβάλλουν: παρουσιάζουν

αλληλεγγύη: αλληλοβοήθεια

προτερήματα: πλεονεκτήματα

πεποίθηση: αντίληψη

B4. Μεταξύ των παραγράφων 9-10 δεν υπάρχουν διαρθρωτικές λέξεις συνοχής, ενώ μεταξύ των παραγράφων 10-11 η έκφραση «κοινωνικές ταυτότητες φύλου» στην κατακλείδα της παραγράφου 10 επαναλαμβάνεται στη θεματική πρόταση της παραγράφου 11. Η διαρθρωτική λέξη «βεβαίως» δηλώνει επιβεβαίωση. Στη συνοχή των παραγράφων 11-12 βοηθά το «Και» που λειτουργεί εμφατικά-προσθετικά.

B5.

αντιρρήσεις: αντί + λέγω

προσωπικότητα: προς + ορώ

προκαταλήψεις: προς + κατά + λαμβάνω

διαφορετικοί: διά + φέρω

παράδειγμα: παρά + δείχνω

Γ. Έκθεση.

Επικοινωνιακό πλαίσιο: άρθρο, άρα απαιτείται τίτλος. Δημοσίευση στον τοπικό τύπο, άρα απαιτείται κυριολεξία και επίσημο λεξιλόγιο, απευθυνόμενο σε ενήλικο κοινό.

Κύριος όρος: Κοινωνικός ρατσισμός, δηλαδή υποτιμητική αντίληψη έναντι συνανθρώπων με κριτήριο την κοινωνική τους υπόσταση που καθορίζεται από το οικονομικό, μορφωτικό, κοινωνικό επίπεδο και την επαγγελματική κατάσταση.

Πρόλογος: ιστορική αναδρομή και ανάδειξη της διαχρονικότητας του ρατσισμού με επισήμανση στο φυλετικό ρατσισμό που κυριαρχούσε στο παρελθόν και στον πρόσφατα αναδεικνυόμενο κοινωνικό ρατσισμό

Ζητούμενο 1: Αίτια του κοινωνικού ρατσισμού

α. Ψυχολογικά, τα συμπλέγματα κατωτερότητας οδηγούν στην ανάγκη αυτεπιβεβαίωσης.

β. Προσπάθεια διατήρησης της κατεστημένης τάξης πραγμάτων.

γ. Κοινωνικά, η ανομοιογένεια στη σύνθεση των πόλεων, η κρίση των θεσμών και της ηθικής. Παράλληλα η αναξιοκρατία και η αδικία οδηγούν στη ρατσιστική αντίδραση.

δ. Η υποβάθμιση της ποιότητας ζωής και η μόδα ενθαρρύνουν τον ανταγωνισμό.

ε. Η εκμετάλλευση των αδυνάμων για οικονομικά συμφέροντα.

στ. Πολιτικά και θρησκευτικά, οι ιδεολογικές διαφορές και ο φανατισμός.

ζ. Η οικονομική κρίση και η άνιση κατανομή πλούτου.

Ζητούμενο 2: Επιπτώσεις του κοινωνικού ρατσισμού

α. Καταπάτηση ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

β. Περιθωριοποίηση ατόμων και ομάδων.

γ. Απουσία ποιότητας ζωής χωρίς κοινωνική ομαλότητα.

δ. Κοινωνικές συγκρούσεις με βία, εγκληματικότητα και φαινόμενα κοινωνικής παθογένειας (ναρκωτικά, χουλιγκανισμός, ληστείες, δολιοφθορές) .

ε. Έλλειψη συνεργασίας σε κάθε τομέα, στασιμότητα πολιτισμική.

στ. Υπονόμευση της δημοκρατίας.

ζ. Αντικοινωνικότητα των μαθητών και διακρίσεις ως και επιπεδοποίηση.

η. Γκετοποίηση των μαθητών- θυμάτων και συχνά οριστική φυγή τους απ' το σχολείο ή επιθετικότητα, ακόμα και αναίτια.

Ζητούμενο 3: Τρόποι αντιμετώπισης του κοινωνικού ρατσισμού

α. Ανθρωπιστική παιδεία που προάγει την κοινωνική δικαιοσύνη

β. Καλλιέργεια της κοινωνικότητας, της αλληλεγγύης και του αλληλοσεβασμού από την οικογένεια και το σχολείο.

γ. Διδασκαλία ανοχής της διαφορετικότητας από τους φορείς διαπαιδαγώγησης

δ. Ενίσχυση της δημοκρατίας και των αρχών που τη στηρίζουν

ε. Ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης από τα πολιτικά πρόσωπα και τα ΜΜΕ

στ. Στήριξη των αδυνάμων εργασιακά, οικονομικά, μορφωτικά, ώστε το επίπεδό τους να τους δίνει τη δυνατότητα να λειτουργούν αυτοδύναμα.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ "ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ" ΦΑΛΗΡΑΙΩΝ